

HVALPEØVELSER

Måden, de enkelte øvelser er beskrevet på, er vejledende og kan/må selvfølgelig afviges, hvis instruktøren finder det formålstjenligt. Som udgangspunkt bør der aldrig fraviges fra princippet om at det er hunden selv der løser opgaven ved at udvise den adfærd, der udløser den eftertragtede belønning. Føreren må ikke på nogen måde tvinge hunden!

Når hunden udfører den ønskede adfærd bruges den valgte 'markør', som kan være en lyd eller et ord, som ikke bruges i andre sammenhænge, (fx ikke dygtig eller ja). Herefter belønnes hunden med den valgte forstærker, som kan være godbidder eller en anden form for belønning som hunden værdsætter.

For de fleste af øvelserne gælder, at føreren i starten ikke bruger kommando. Efterhånden som hunden bliver sikker i de enkelte øvelser, begynder føreren at bruge lyd (verbal kommando), men altså ikke før hunden med sikkerhed har forstået øvelsen. Succesraten på øvelsens niveau, skal være 80%, før kriteriet hæves.

Føreren sætter ofte uopnåelige mål og vil det færdige resultat på en gang, og der er det instruktørens opgave at sætte delmålene så små, at også de meget uinteresserede hunde får succes.

Man skal altid sikre sig, at føreren har forstået, at det er en forudsætning for påbegyndelse af enhver øvelse, at der er kontakt mellem hund og fører.

Føreren sætter ofte uopnåelige mål og vil det færdige resultat på en gang, og der er det instruktørens opgave at sætte delmålene så små, at også de meget uinteresserede hunde får succes.

**HUSK AT STOPPE NÅR HUNDENS LYST ER STØRST.
BRUG ALDRIG NEJ ELLER SKÆLD UD HVIS HUNDEN FEJLER.**

MILJØTRÆNING:

Miljøtræning er speciel vigtig medens hunden er lille, men det skal holdes ved lige til den er færdigudviklet. Vær opmærksom på lyd- og signalfølsomhed. Husk også at det er helt naturligt at selv den modigste hund, pludselig kan blive bange for alt, når den kommer i puberteten. I denne periode er det endnu mere vigtigt end ellers at hunden, får tid og lejlighed til at undersøge de ting og personer den bliver bange for, så ubehaget kommer helt ud af hunden. Husk at det er føreren der skal gå forrest og vise hunden at den ikke har noget at være bange for.

Tilvænnens trinvis. Vær opmærksom på aldrig at overskride hundens grænser. Viser hunden tegn på decideret frygt bør man straks mindske påvirkningen og gå endnu langsommere frem end man gjorde i første forsøg. Sørg altid for at ubehaget ved påvirkningen er helt væk, inden man går videre.

KONTAKT PÅ STEDET:

MÅL: At kunne samarbejde med hunden og pårøbe hundens opmærksomhed

Delmål 1:

- I det samme øjeblik hunden kigger på føreren (øjeblikkontakt) – markørlyd og godbid

Delmål 2:

- Godbid i hånden holdes ud fra kroppen – hunden skal vælge øjenkontakt frem for godbid - markørlyd og godbid

Delmål 3:

- Begge hænder væk fra kroppen – hunden skulle kunne vælge føreren markørlyd og godbid

Delmål 4:

- Når kontakten er blivende i mere end ca. 10 sekunder, begynder fører at gå fremad eller bakke, hvor hunden følger med 2-3 skridt slut af med markørlyd og godbid

Øvelsen bør være den første, før andre øvelse sættes i gang. Træn i mange sammenhænge og på forskellig afstand.

Øvelsen foregår i stilhed – føreren siger ikke noget til hunden, men kan påkalde opmærksomhed ved at 'kalde' én gang med hundens navn.

Øvelsen kan også udvides ved at tiden øges, således at hunden skal holde øjenkontakten længere og længere for at få belønningen og ved at tilføje forstyrrelser, såsom hunde og mennesker, der passerer i forskellig afstand.

Husk at det ikke skal være kontakt til godbiddene – derfor er det vigtigt at hvis godbiddene skal gives, først kommer op af lommen, når hunden har taget kontakt til føreren.

HILSE HUND/HUND OG HUND/MENNESKE:

MÅL: Det er vigtigt, at vi lærer hundene fra et tidligt stadie gode hilsevaner og at være afdæmpede, når de hilser samt lærer at tolke signaler fra modparten.

- To hundeførere med deres hunde i snor – hvor den ene ekipage står stille, den anden går
- Den fører der går skal være imellem de 2 hunde der mødes.
- De to hunde kan nu hilse pænt på hinanden.
- Føreren stopper i en sådan afstand, at hundene ikke kan nå hinanden og taler lidt med den anden fører, imens de iagttager hundene.
- Viser hundene venlige signaler, får de lov at snudehilse, når de er faldet lidt til ro.
- De to ekipager går hver til sit, før de to hunde involverer sig for kraftigt med hinanden.

VIGTIGT:

Hvis en hund ikke ønsker kontakt ved f.eks at trække sig, gemmer sig eller piver/gør - skal dette respekteres af føreren og modparten. Vi skal flytte hundens grænser ikke overskride dem! Her er det vigtigt, at hundene under hele forløbet har alle fire ben på jorden og kun snudehilser, og at momentet foregår roligt og kontrolleret.

OMGANG BLANDT ANDRE HUND (UDEN HILSE):

MÅL: Hundene lære at omgås andre hunde på nær hold, uden at forholde sig til dem. Således at hunden kan tages med på gågaden, til udstilling og i andre situationer hvor der kan være hunde den ikke nødvendigvis må hilse på.

- Holdet står på række med god afstand imellem sig. Hundene skal forholde sig i ro (stilling underordnet). Eventuelt med kontakt mellem hund og fører.
- En hund og fører passerer gruppen med sin hund på modsatte side af gruppen, og i god afstand til gruppen. Afstanden mindskes gradvist.
- En hund og fører går forbi gruppen, men nu går hunden tættest på gruppen. Afstand mindskes gradvist.
- En hund og fører går på "bagsiden" af gruppen. Med ovenstående fremgangsmetode.
- En hund og fører går zig-zag mellem gruppen (husk god afstand og store bløde buer)

VIGTIGT: Det er yderst vigtigt at instruktøren sikrer at hundene ikke kommer til at hilse på hinanden, og at afstanden sikrer at øvelsen lykkes. I modsat fald, mistes tilliden totalt hos en usikker hund.

VARIATIONER: "Samtale i gruppe". Alle fører står i rimelig tæt kontakt med hinanden (aftal afstand), og hundene skal forholde sig i ro, uden at tage kontakt med hinanden. En overbygning kan være, at gruppen er i bevægelse imellem hinanden, eventuelt med indkald igennem gruppen.

SLAPPE AF:

MÅL: At lære hundeføreren at kontrollere aktivitetsniveauet for hunden.

- Føreren sidder på hug og holder hunden i halsbåndet, mens der roligt og blidt stryges på brystet med den anden hånd.
- Undlad at tale til hunden, før den begynder at slappe af.
- Når hunden begynder at slappe af, belønnes adfærden med beroligende snak.
- Bliver hunden urolig igen, bliver fører omgående neutral og undlader tale, men holder et fast greb i hunden

Dette er en god afstresningsøvelse.

Det er vigtigt at man stryger hunden langsomt på bryst – jo hurtigere man stryger, jo mere aktiv bliver hunden.

TANDVISNING:

MÅL: At hundens mund kan berøres af både kendte og fremmede personer.

Delmål 1:

- Start med at få hunden i ro, væn derefter hunden langsomt berøring i mundvigen.

Delmål 2:

- Når hunden er vænnet til at læberne berøres – begynder man at løfte læberne. Rækkefølgen som tænderne vises i er ligegyldig

Delmål 3:

- Kravet skal nu øges, således at alle kindtænderne kan ses, og bidet vises med lukkede kæber.

Delmål 4:

- Tandvisningen mellem vises af en tredje person (dyrlæge, dommer, instruktør m.v.).

Øvelsen kan udvides med, at føreren berører hundens læber, kigger ører, poter og under halen osv. (altid med hensyntagen til hund og fører).

VIGTIGT:

Vær opmærksom på at hundeføreren ikke dækker over hundens øjne, rykker i skægget, har flagrende hænder, linen i hånden, eller bøjer sig ind over hunden, så hunden ikke bliver bange.

Vær opmærksom på meget ømme gummer ved tandskifte.

Det kan anbefales at træne foran et spejl. Hvis hundeføreren kan se tænderne i spejlet, kan dommeren også.

INDKALD:

MÅL: At kunne kalde på hunden og den reagerer / kommer hjem uden svinggerninger.

Hunden gøres helt fri for linen (føreren hænger linen om halsen/skulderen).

Instruktøren (eller en anden person) holder hunden, føreren tager kontakt til hunden og viser en forstærkning og bevæger sig ca. 5-10 meter væk.

Delmål 1:

- Føreren sætter sig på hug med ryggen mod hunden og holder armene tæt ind til kroppen, og kalder 1 gang på hunden.
- Når hunden kommer hen til føreren, belønnes der mens føreren tager fat i Halsbåndet nedefra. Den skal belønnes meget, før den evt får linen på.
- Føreren må gerne fortsætte belønning og leg, mens begge parter bevæger sig tilbage igen.
- Det er vigtigt at hunden ikke "fanges ind", idet den kommer.

Delmål 2:

- Efterfølgende kan foretages indkald med siden til (på hug).

Delmål 3:

- Derefter oprejst med front mod hunden og sætter sig ned lige før hunden kommer ind. Der roses for farten på indløbet.

Delmål 4:

- Når fører stå med front til hunden, gives der tegn nå der må kaldes på hunden. Grunden er at hundene skal lære at være i ro inden der kaldes.

Variationer:

Indkald fra skjul

Indkald gennem flok

Indkald forbi mad

FRIT FØLGE:

MÅL: At kunne samarbejde med hunden og oparbejde gensidig tillid og lære føreren omkring kropssprog og brugen af dette. At give føreren troen på at man kan arbejde med hunden uden linen.

- Føreren tager kontakt til hunden
- Når kontakten er opnået, bevæger den sig sammen med hunden – 1-2 meter, mens fører animerer hunden ved hjælp af stemme og kropssprog. Inden øvelsen brydes gives en belønning. Hunden forstærkes for følget – mens man er i bevægelse!
- Føreren gentager dette et par gange, og efter hver gang forstærkes der kortvarig, men med kraftig motivation.
- Føreren begynder at gå fremad, kun 5 til 6 meter, herefter brydes øvelsen, og belønner som før nævnt.

VARITIONER:

Husk i denne øvelse, som i alle andre, hele tiden at udbygge øvelsen og gøre den sværere og sværere, i takt med at hundene bliver dygtigere. Øvelsen bør varieres ved at man tilføjer drejninger, opstandninger, vendinger og handling på begge sider af føreren. Brug kegler til få fokus på kontakt.

Nej – (Arbejdsredskab):

Mål: Et forbudsord til hunden, der betyder: STOP STRAKS DET DU VIL/ER I GANG MED. Den optimale indlæring foregår i virkelige situationer, men teknikken kan føreren eksempelvis lære på nedennævnte måde:

- Føreren sidder på hug med hunden og med en godbid på fod eller knæ.
- Hunden vil nu forsøge at tage godbiden, og føreren siger straks NEJ, samtidig med at førerens hånd (ej flad hånd) dækker for godbid.
- Når hunden ikke forsøger at tage godbid, f.eks. trækker sig/ser væk fra godbid, roses den.
- Hunden skal ikke have "Nej – godbiden"! Ønsker man at give en godbid, kan man give en ny godbid fra lommen eller går et par skridt tilbage og lave en sit.

Skal foregå som en tretrinsraket = Nej – Belønning - Afledning

PRAKTISK EKSEMPEL:

En hund bider i gulvtæppet. Her får den et NEJ, og i samme øjeblik den stopper, belønnes den. Herefter bør hunden afledes med en anden aktivitet.

Øvelsen kan udvides på følgende måder:

Madskål el.lign. stilles på jorden, hvor føreren går lidt foran hunden (instruktøren går med hunden i line). Føreren bremser hunden med nej (evt. forstærket med kropssprog), og i samme sekund hunden accepterer nej'et, lokkes den videre og belønnes.

Forbudsordet kan let blive situationsbunden for hunden, dvs. at NEJ kun betyder, at den ikke må tage godbidder. Derfor skal fører gøres opmærksom på, at der skal trænes i mange forskellige situationer i dagligdagen.

Timing på hvornår NEJ siges vil styrke forbudsordet. Hunden skal forstå NEJ, men ikke blive bange og belønningen er væsentligt.

ACCEPT ØVELSE (ARBEJDSREDSKAB):

MÅL: at give føreren et redskab, som kan støtte hunden i en usikker situation/øvelse

Acceptøvelsen er et signal til hunden, der betyder: DET ER OK, DET DU VIL/ER I GANG MED.

Når hunden er usikker på, om det er tilladt, hvad den vil i gang med at gøre (og her kan et glad og opmuntrende accept underbygges af f.eks. et visende håndtegn).

Det falder ofte let for føreren at bruge et acceptord/signal i forbindelse med belønning.

HVERDAGSEKSEMPEL: En hund bliver luftet, og man standser ved fortovskanten, inden man går over vejen. Når man så skal fortsætte ud over vejen, kan man sige acceptord/signal til hunden.

TRÆNINGSEKSEMPEL: Man præsenterer en ukendt/"farlig"/utryg ting (fx støvsuger eller springvand). I det øjeblik at hunden nærmere sig denne ting, siges acceptordet som en støtte.

SIT:

MÅL: At lige meget hvor hunden er og i hvilket miljø hunden befinder sig i, skal den kunne sidde på førerens kommando. Dog uafhængigt af den enkelte førers endelige mål – hvad angår tid og afstand.

- Føreren står/sidder holder en godbid stille foran sig.
- Godbiden skal holdes så højt, at den er udenfor hundens rækkevidde. Dog må hunden ikke have mulighed for at springe efter godbiden.
- Føreren er tavs og forholder sig roligt.
- Hunden vil nu forsøge forskellige ting for at få godbiden. I det øjeblik hunden sætter sig, gives godbiden sammen med markørlyden.
- Verbalkommando sættes på, når hunden er sikker i håndtegnet (hånd med godbid). Når hunden har siddet i det ønskede tidsrum, afløses kommandoen altid med en modkommando (Fx FRI)

DÆK:

MÅL: At lige meget hvor hunden er og i hvilket miljø hunden befinder sig i, skal den kunne ligge sig på førerens kommando. Dog uafhængigt af den enkelte førers endelige mål – hvad angår tid og afstand.

- Føreren sidder på hug og holder en godbid med flad hånd helt stille på jorden foran sig. Føreren er tavs og forholder sig roligt.
- Hunden vil nu forsøge forskellige ting for at få godbiden.
- I det øjeblik hunden lægger sig ned, får den godbiden sammen med markørlyden (mens den ligger ned)

- Når hunden kender håndtegnet (hånd på jord) hæves kriteriet. Hånden hæves til ca. 20cm over jorden.
- Hånden arbejdes længere og længere op, hvor den til sidst er midt på maven.
- Verbalkommandoen sættes på når hunden kender håndtegnet (hånd på maven) Når hunden har siddet i det ønskede tidsrum, afløses kommandoen altid med en modkommando (Fx FRI)

STÅ:

MÅL: At kunne få hunden til at stoppe og at fører kan gå fra hunden. Kan bruges på f.eks. udstillinger, lydighed, dyrlæge eller fortovskant

- Hund og fører går med god kontakt og stopper midt i et skridt i ganske få sekunder
- Stå adfærd forstærkes ved at føreren drejer kroppen en smule og evt. sætter hånden ind foran hunden. Bemærk hunden må ikke stoppes med linen eller med hånden
- Hunden stopper op – markørlyd og godbid gives inden hunden sætter sig
- Gå hurtigt videre et par skridt og gentag øvelsen
- Ved stabilitet sættes kommando (stå) på – husk en afløsende frikommando.

OVERBYGNING (Gælder STÅ/SIT/DÆK):

- Tid før afstand – dette betyder at før godbid/markørlyd, sættes tiden op.
- Føreren begynder at "gå på stedet" på stedet samtidig med at føreren siger én "BLIV-kommando", imens hunden bliver i positionen.
- Føreren begynder nu at gå på stedet eller bevæge sig lidt rundt. Øvelsen afsluttes altid med at føreren kommer tilbage, siger "fri" og belønner.

STILLINGESKIFT:

MÅL: At kunne få hunden til at bevæge sig i stillinger, som føreren beder om. Er også godt for hundens mave muskler.

Når hunden er stabil i basispositioner (plads, sit, dæk, stå) - kan øvelserne sættes sammen til en øvelse. Det vigtigste i denne øvelse er at hundens bagdel, er som limet i jorden. Det kan være en fordel at lære hunden 'løvedæk'.

Øvelsen kan deles op i mange forskellige delmål:

Delmål 1:

- At kunne dække fra plads
- Blive i position, mens føreren går ca. 1mtr væk

Delmål 2:

- At kunne ændre position fra visuel/verbal kommando

Delmål 3:

- At kunne blive i position, selvom føreren stiller sig på plads siden af hunden.